

Uvod u softversko inženjerstvo

SOLID principi

Nikola Luburić
nikola.luburic@uns.ac.rs

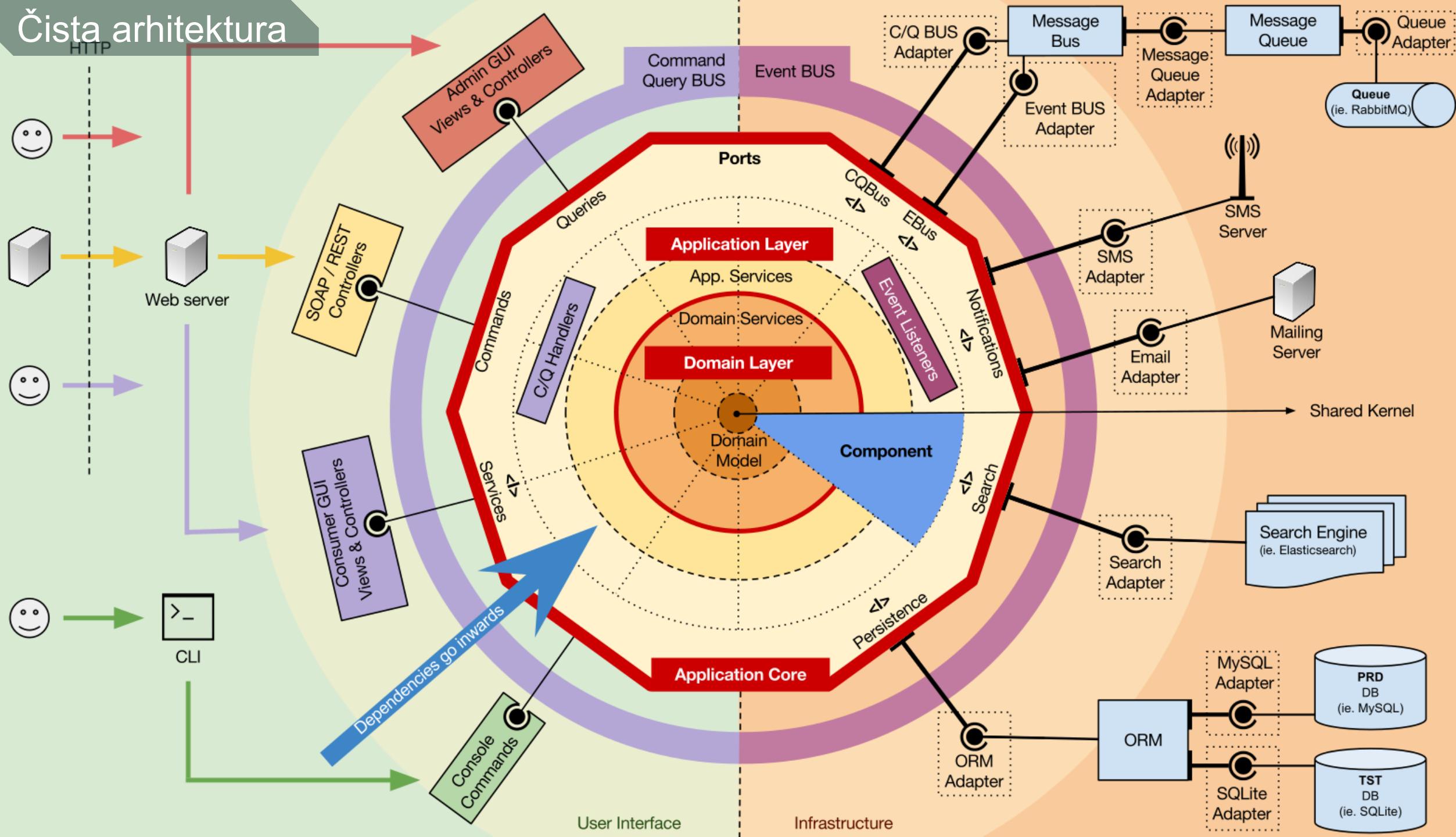
Šta je SOLID?

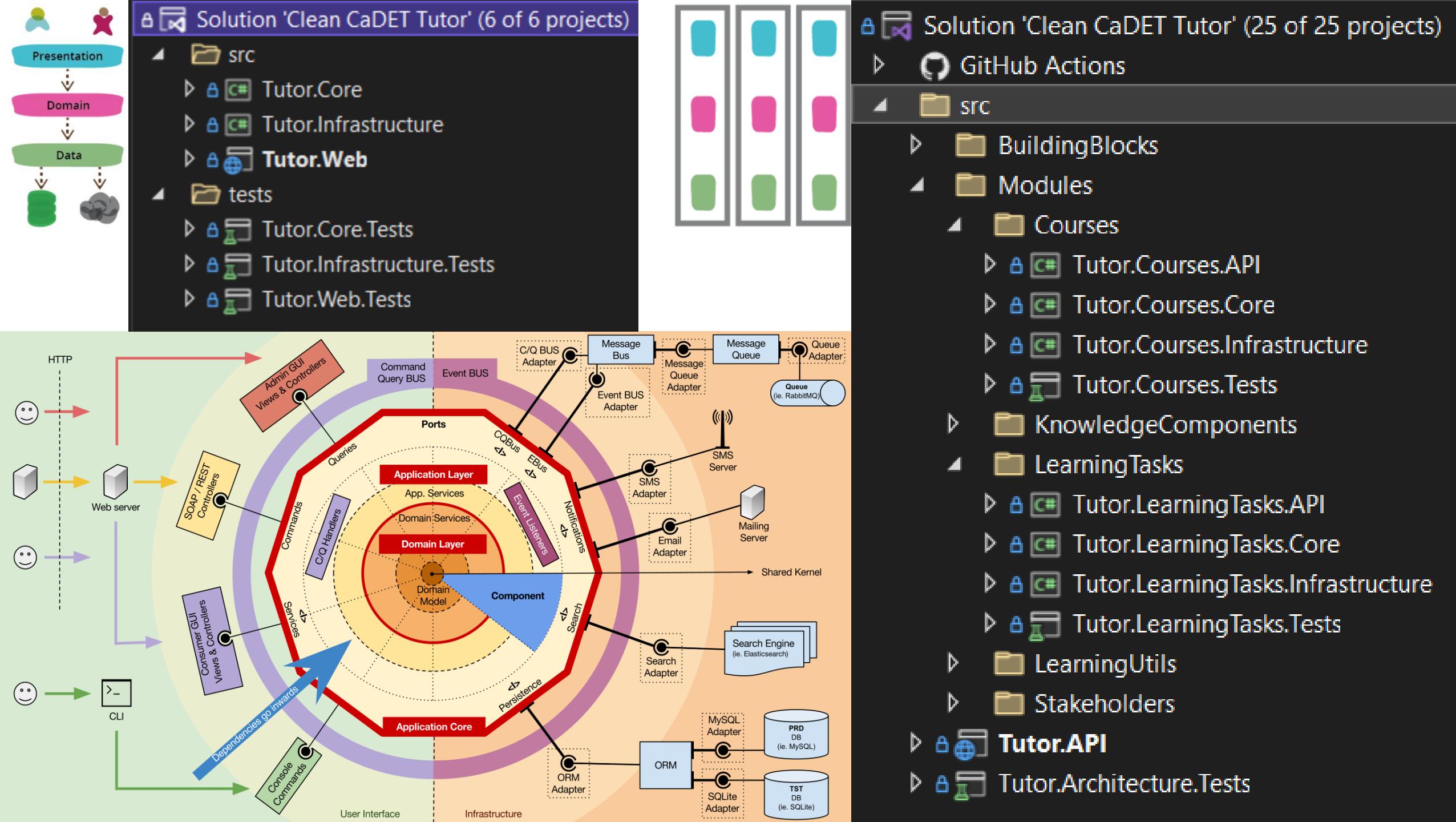
- Single Responsibility Principle
- Open-Closed Principle
- Liskov Substitution Principle
- Interface Segregation Principle
- Dependency Inversion Principle

Šta nije SOLID?

- Gospodar
- *Framework, biblioteka, šablon*
- *Technology-specific*

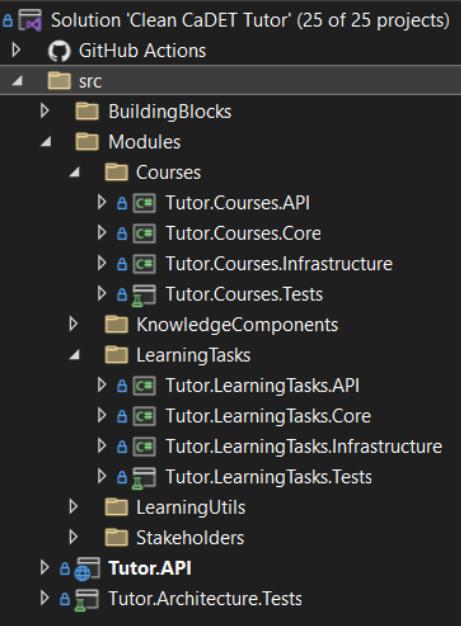
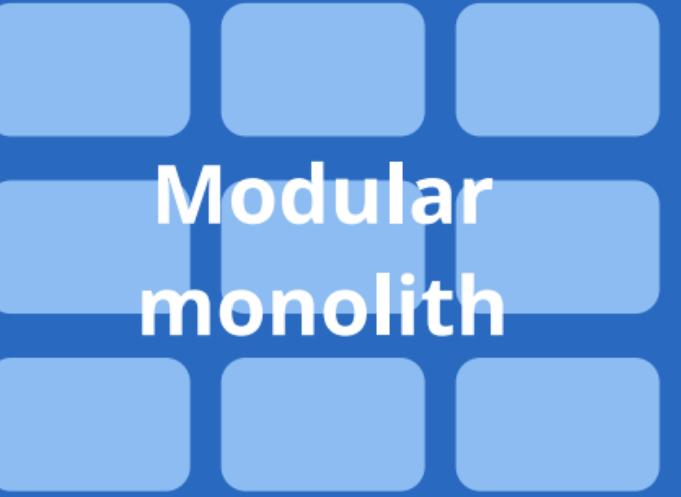
Čista arhitektura

Modularity

Modular
monolith

Monolithic
big ball of mud

Microservices

Distributed
big ball of mud

Number of deployment units

SRP

OCP

LSP

ISP

DIP

Šta je SOLID?

- Single Responsibility Principle
- Open-Closed Principle
- Liskov Substitution Principle
- Interface Segregation Principle
- Dependency Inversion Principle

Šta nije SOLID?

- Gospodar
- *Framework, biblioteka, šablon*
- *Technology-specific*

SRP

Skupi stvari koje se menjaju iz istih razloga Razdvoj one koje se menjaju iz različitih

OCP

LSP

ISP

DIP

Employee

- + calculatePay() : double
- + save() : void
- + reportEmployee() : String
- + findById(int id) : Employee

šta menja nova baza?

šta menja nov sistem bonusa?

šta menja nov izveštaj?

SRP

OCP

LSP

ISP

DIP

Skupi stvari koje se menjaju iz istih razloga

Razdvoj one koje se menjaju iz različitih

Employee

EmployeeRepository

- + save(Employee e) : void
- + findById(int id) : Employee

šta menja nova baza?

PaycheckCalculator

- + calculatePay(Employee e) : double

šta menja nov sistem bonusa?

EmployeeReporter

- + report(Employee e) : String

šta menja nov izveštaj?

SRP

OCP

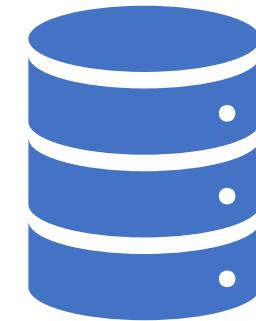
LSP

ISP

DIP

Apstrakcije ne zavise od implementacije,
implementacije zavise od apstrakcija

Aplikacioni i
domenski
sloj

Baza
podataka

SRP

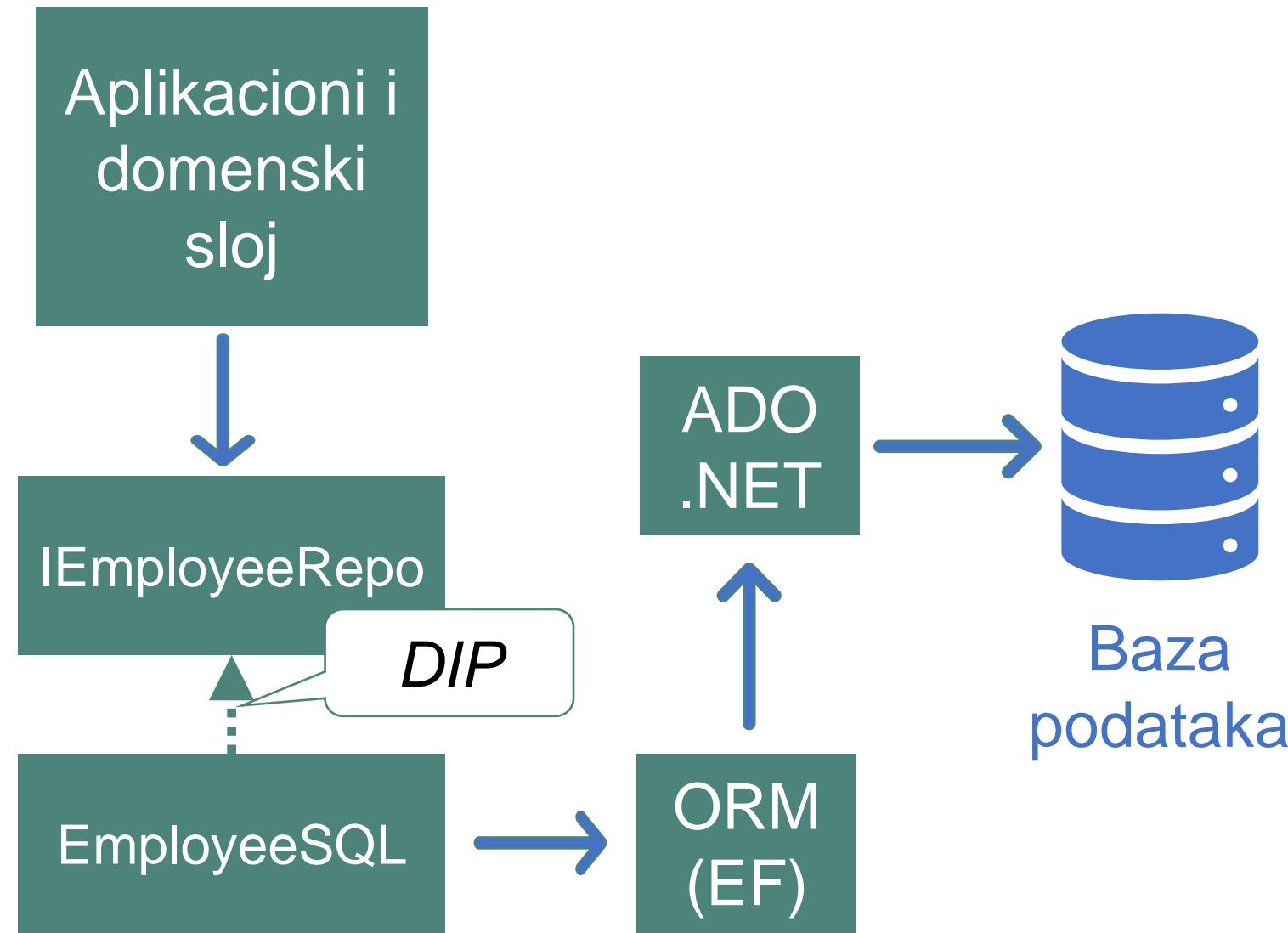
OCP

LSP

ISP

DIP

Apstrakcije ne zavise od implementacije, implementacije zavise od apstrakcija

SRP

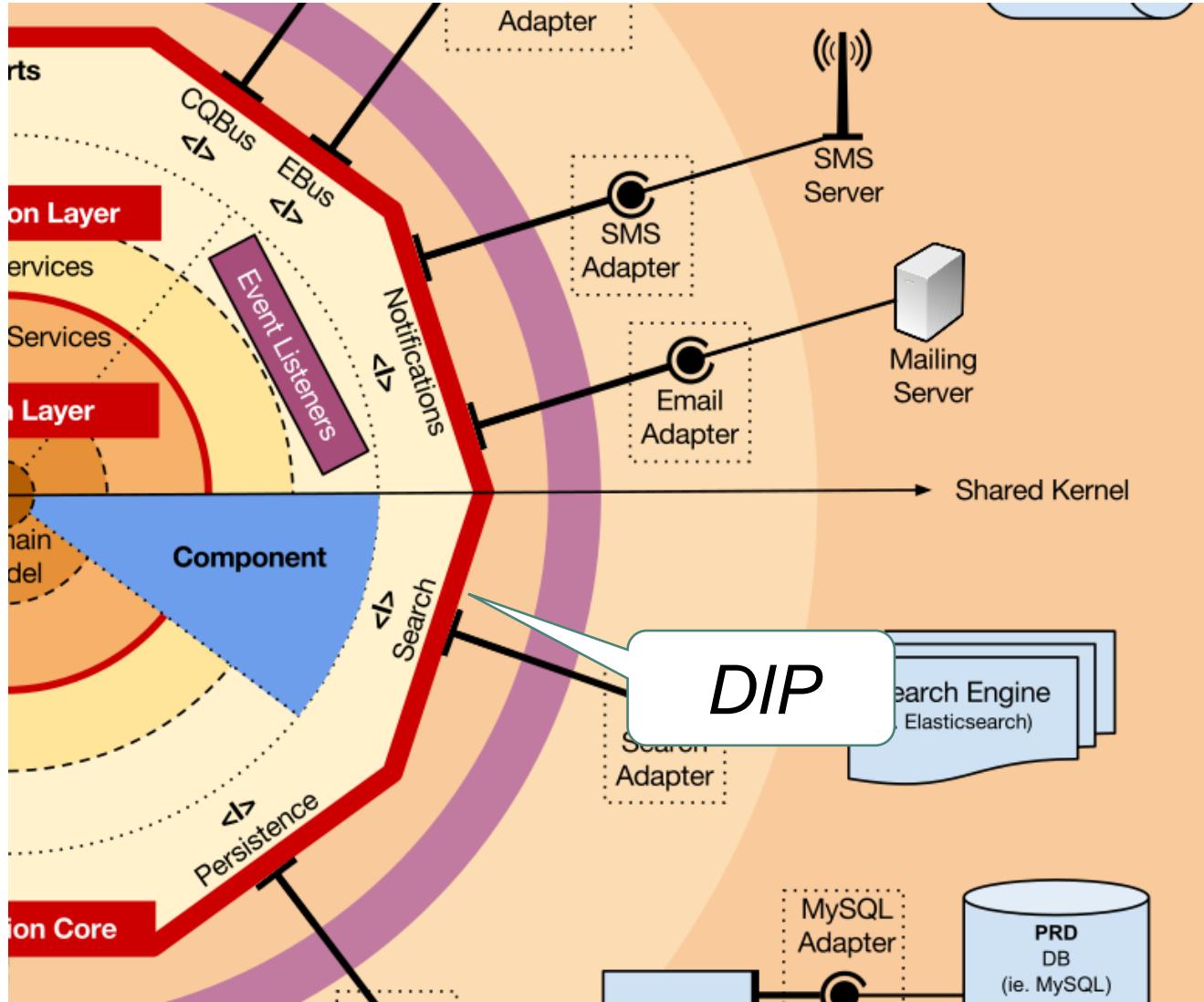
OCP

LSP

ISP

DIP

Apstrakcije ne zavise od implementacije, implementacija zavise od apstrakcija

SRP

OCP

LSP

ISP

DIP

Ponašanje modula je moguće menjati bez da se menja postojeći kod

```
public class Logger {  
    void Log(String message, String logType) {  
        switch(logType) {  
            case "Console":  
                System.out.println(message);  
                break;  
            case "File":  
                // Code to write message to file  
                break;  
        }  
    }  
}
```


*nov zahtev traži
zapis poruke u bazu*

SRP

OCP

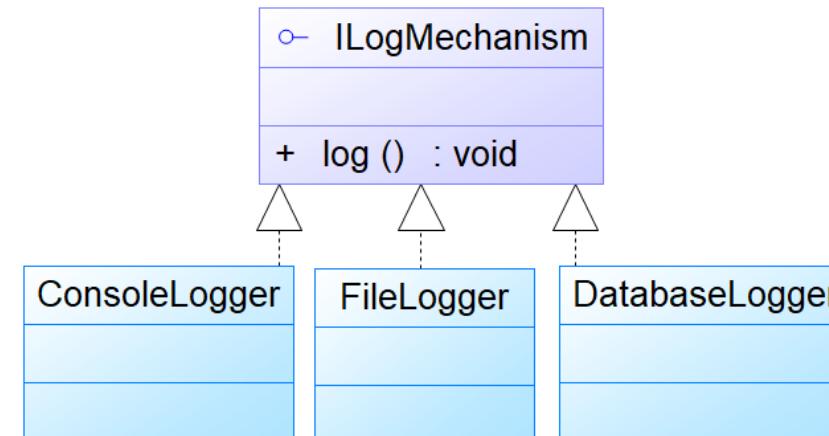
LSP

ISP

DIP

Ponašanje modula je moguće menjati bez da se menja postojeći kod

```
public class Logger {  
    private ILogMechanism logMechanism;  
    public Logger(ILogMechanism lm) {  
        this.logMechanism = lm;  
    }  
    public void Log(String message) {  
        this.logMechanism.log(message);  
    }  
}
```


SRP

OCP

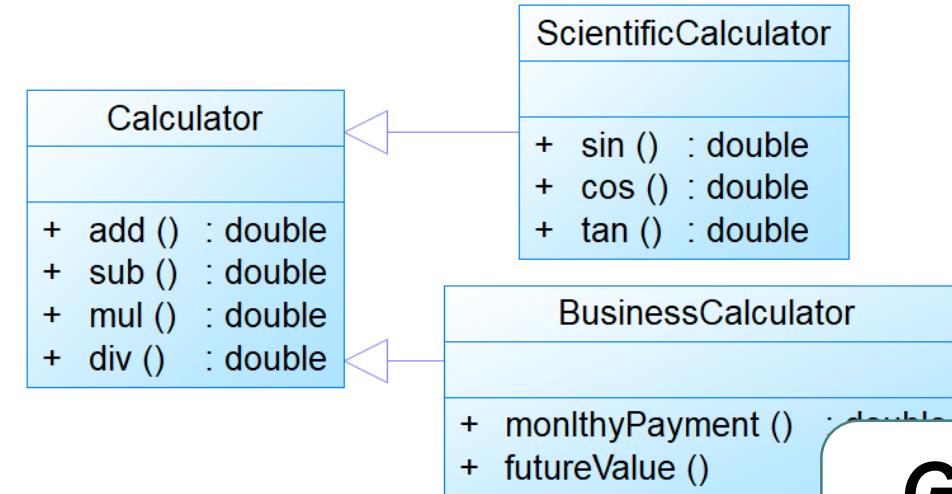
LSP

ISP

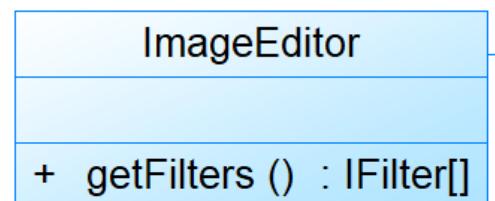
DIP

Ponašanje modula je moguće menjati bez da se menja postojeći kod

OCP putem
nasleđivanja

Glavni izazov:
Šta apstrahovati?

✓ OCP putem
kompozicije

SRP

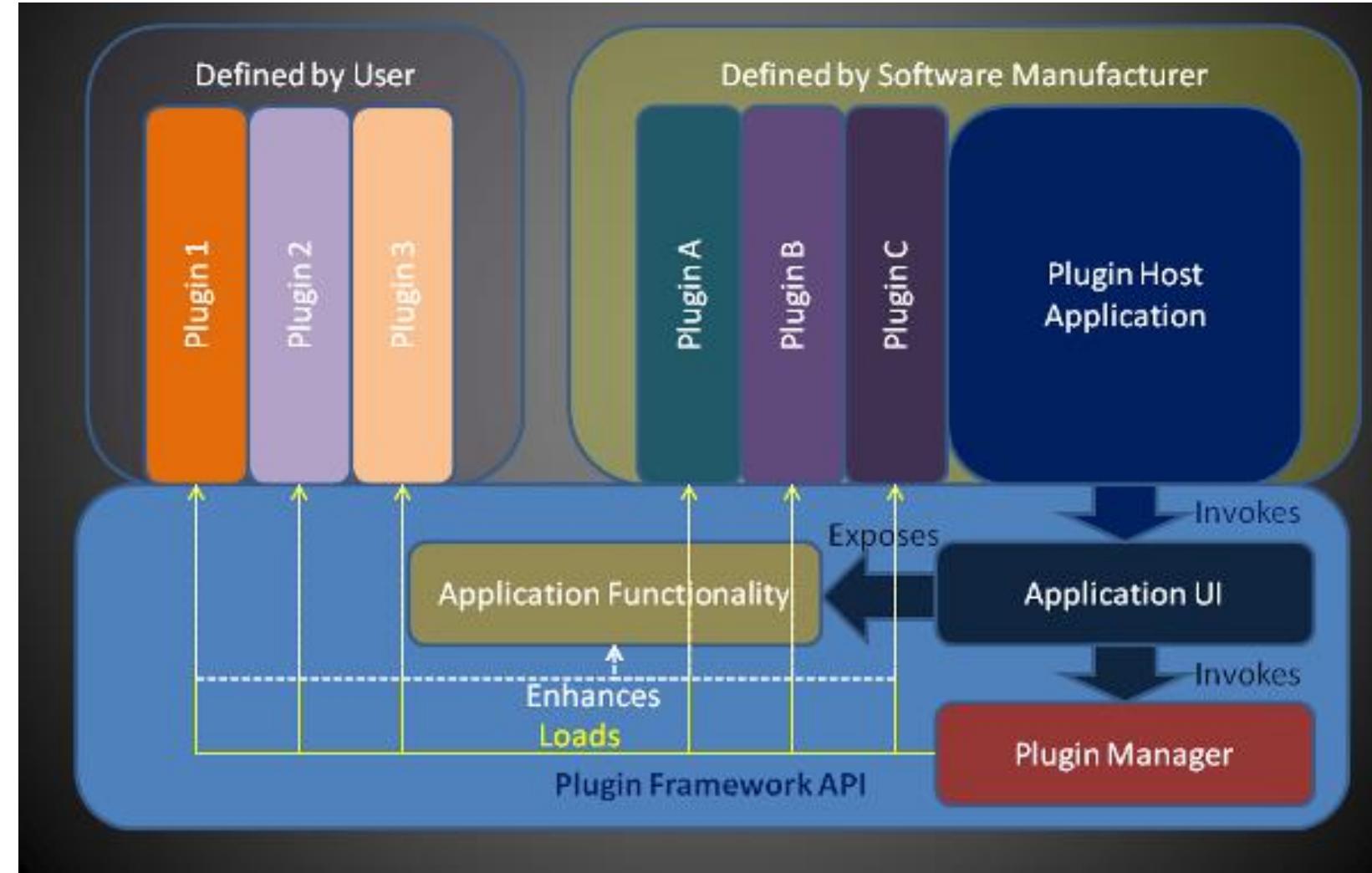
OCP

LSP

ISP

DIP

Ponašanje modula je moguće menjati bez da se menja postojeći kod

SRP

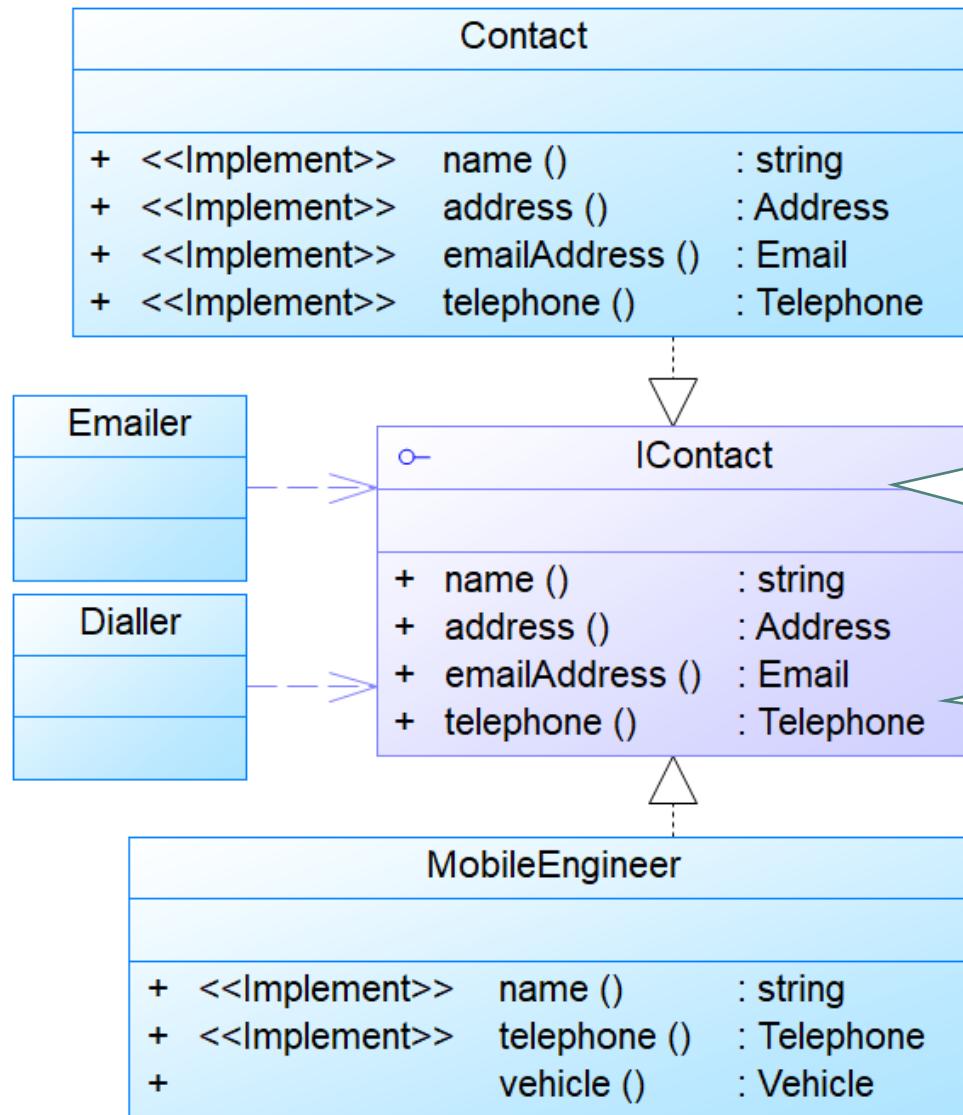
OCP

LSP

ISP

DIP

Interfejsi su tanki, da njihovi klijenti ne zavise od metoda koje ne koriste

*header interface –
dobijen iz klase*

*Na osnovu čega je
definisan interfejs –
klijent ili impl.?*

Šta je problem?

*Kako da ga
rešimo?*

SRP

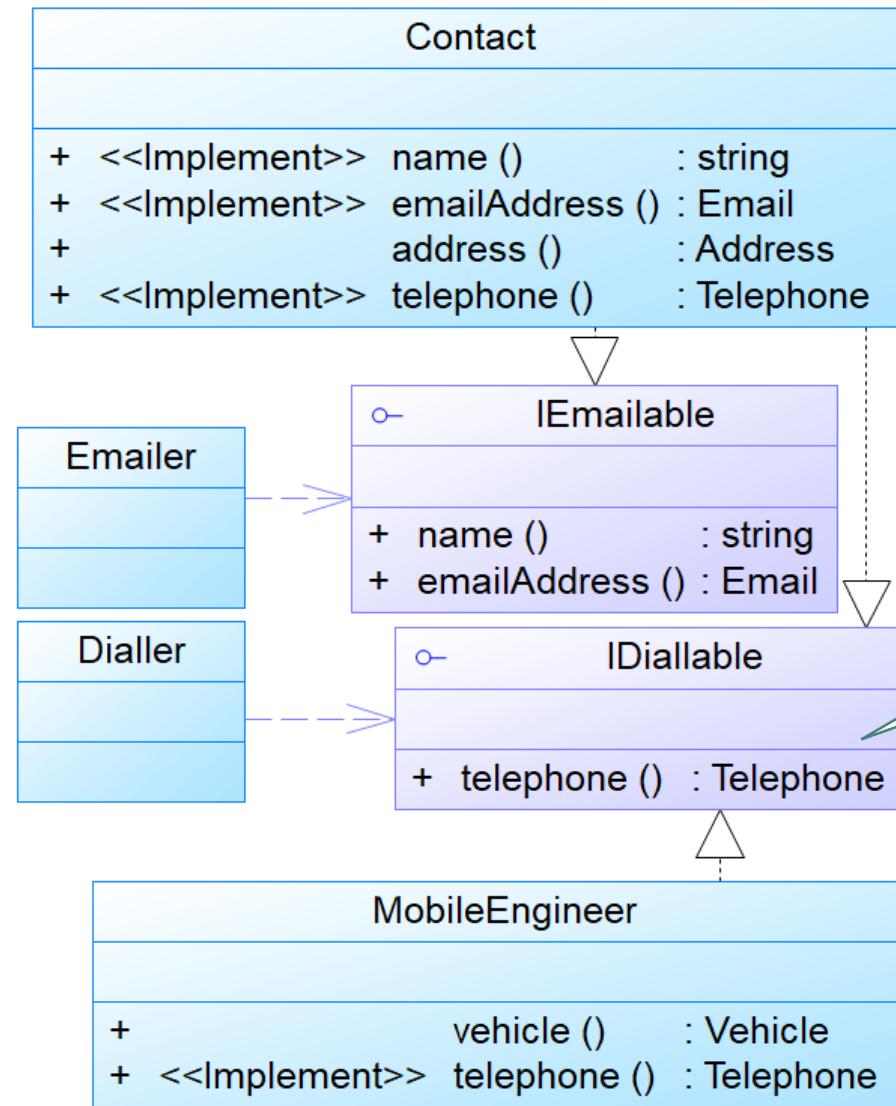
OCP

LSP

ISP

DIP

Interfejsi su tanki, da njihovi klijenti ne zavise od metoda koje ne koriste

SRP

OCP

LSP

ISP

DIP

Podklase se koriste umesto nadklase bez da klijent nadklase uočava razliku

```
class Rectangle {           class Square
    int height;
    int width;

    void setW(int w) {
        this.width = w;
    }

    void setH(int h) {
        this.height = h;
    }

    // Kod za getere
}

class Square
    extends Rectangle {
    @Override
    void setW(int w) {
        this.width = w;
        this.height = w;
    }

    @Override
    void setH(int h) {
        this.height = h;
        this.width = h;
    }
}
```

SRP

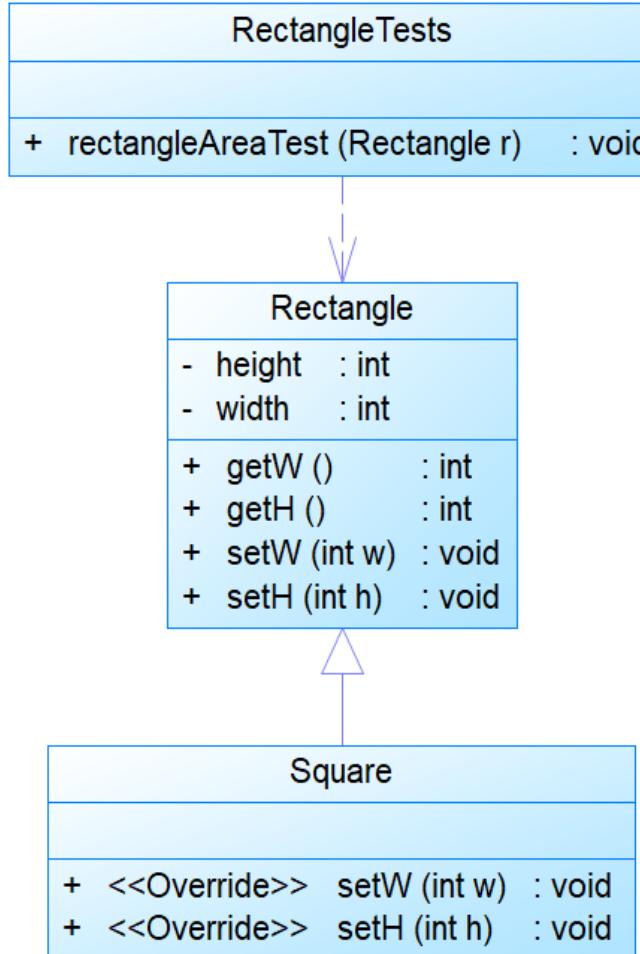
OCP

LSP

ISP

DIP

Podklase se koriste umesto nadklase bez da klijent nadklase uočava razliku


```
void rectangleAreaTest(Rectangle r)
{
    r.setW(5);
    r.setH(2);
    assert
        r.getW()*r.getH() == 10;
}
```

*šta dodati da
radi za oba?*

SRP

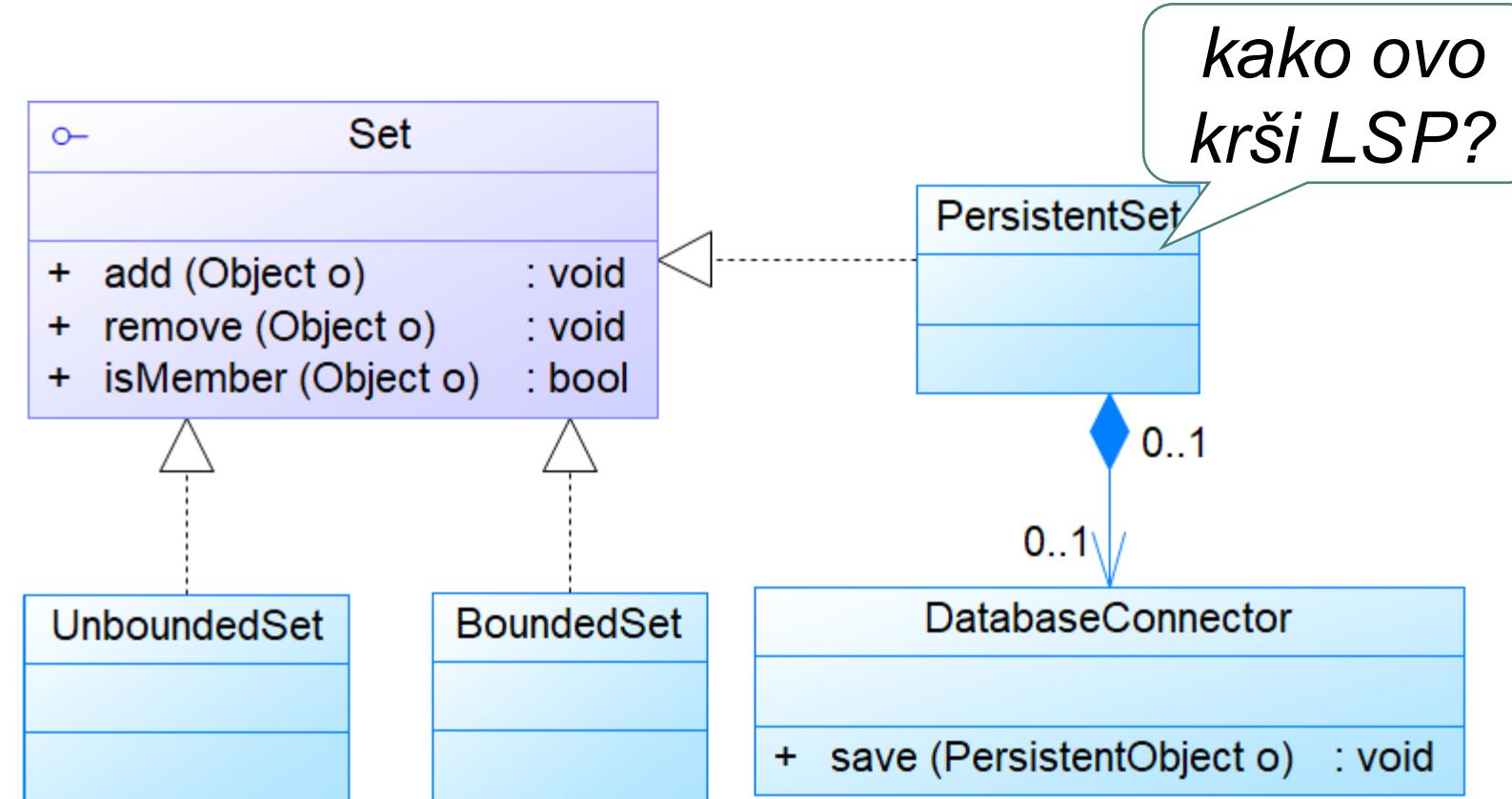
OCP

LSP

ISP

DIP

Podklase se koriste umesto nadklase bez da klijent nadklase uočava razliku

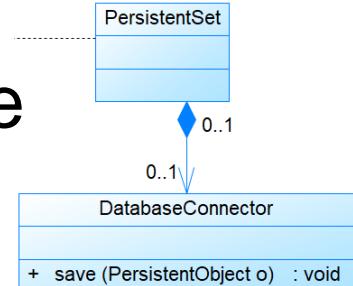

*kako bismo rešili
dati problem?*

Podklase se koriste umesto nadklase bez da klijent nadklase uočava razliku

Kršenje LSP-a

- (Često) *Cast* u kodu klijenta nadklase (eksplicitan ili *instanceof*)
- Kada podklasa ima zahtevnije preduslove za izvršavanje ponašanja koje nasleđuje
- Kada podklasa ima slabije postuslove kao rezultat ponašanja koje nasleđuje
- Kada podklasi nije potreban deo metoda i polja nadklase (*refused bequest*)

Navedeno važi
i za interfejse

SRP

OCP

LSP

ISP

DIP

Šta je SOLID?

- Single Responsibility Principle
- Open-Closed Principle
- Liskov Substitution Principle
- Interface Segregation Principle
- Dependency Inversion Principle

Šta nije SOLID?

- Gospodar
- *Framework, biblioteka, šablon*
- *Technology-specific*

2. Šta radimo?

Pravimo softversko rešenje sastavljeno od **održivog** koda,
podržani odabranim **tehničkim i metodološkim alatima**.

